

POLITSEI- JA PIIRIVALVEAMET

Henry Timberg
Siseministeerium
info@siseministeerium.ee

08.02.2024 nr 1.2-3/18-1

Ettepanek määruse muutmiseks

Lugupeetud härra Timberg

Politsei- ja Piirivalveamet (PPA) esitab Siseministeeriumile ettepaneku korraldada Vabariigi Valitsuse 16.06.2011 määruse nr 78 „Nõuded kiirusmõoturi ja kiirusmõõtesüsteemi mõõteprotseduurile ning mõõtetulemuste töötlemisele“ muutmine, kõrvaldades selle § 3 lõikest 1 liiklusseaduse (LS) kitsendus, mille kohaselt saab kiirusmõõturiga sõidukiirust mõõtvaks isikuks olla üksnes ametnik.

LS § 193 sätestab liiklusjärelvalve teostajana lisaks politseiametnikule ka abipolitseiniku. Samuti on LS § 196² lg 1 p 10 alusel nii politseiametnikul kui abipolitseinikul õigus teostada mõõtmisi. Õigusnormide loogika kohaselt ei ole abipolitseinik käsitletav ametnikuna, seega ei ole PPA-l praegu viidatud määrusest tulenevalt võimalik abipolitseinikke kiiruse mõõtjana rakendada, ehkki LS seda lubab.

Selle piirangu kaotamine tähendaks PPA-le liiklusjärelvalvesse panustamise võimaluse mõningast kasvu, kuna lubaks inimressursi tõhusamalt rakendada. Praegu saab üliolulise sõidukiirusele suunatud järelvalve raames politseiametnikust ja abipolitseinikust komplekteeritud toimkonnas abipolitseinik teha väga vähe tegevusi ja tegelik koormus on väga tugevalt ainsa politseiametniku poole kaldu. Kui abipolitseinik saaks samuti kiirusmõõturiga mõõtmist teostada, saaksid toimkonna liikmed vahetuse kestel teha vajalikke tegevusi vaheldumisi ning see lubaks koormust paindlikumalt ja mõistlikumalt jagada. Politseiametnikule jääks valdavalt süüteomenetluse toimingud, mida abipolitseinik teha ei saagi. Sellise toimkonna väljapanek sõidukiiruse kontrollile suunatud liiklusjärelvalve teostamiseks ei ole kuigi mõistlik, sest praegu tuleb politseiametnikul nii mõõta, koostada vajadusel mõõteprotokoll kui ka väärtegu menetleda. Liikuvast sõidukist mõõtmisel oleks samuti võimalik vahetuse kestel varieerida, kes juhib sõidukit ja kes tegutseb mõõtjana, kui ka abipolitseinikul oleks mõõtmise õigus.

Viimase aasta jooksul on nelja prefektuuri peale kokku olnud patrulltegevusse, mis hõlmab ka liiklusjärelvalve tegevusi, kaasatud 519 abipolitseinikku (keda me loeme aktiivseteks), panustades 8662 tundi. Põhja prefektuuris töötab ainsana eraldi liiklusjärelvalvele spetsialiseeritud struktuuriüksus. Teised prefektuurid teostavad liiklusjärelvalvet, sh kiiruse mõõtmist, patrullüksuste, kelle ülesanne on ka väljakutsetele reageerida, ressursiga. PPA on saanud Siseministeeriumilt ülesande värvata senisest enam abipolitseinikke. Nende kaasamise

vajadus ja mõttekus tõusebki esile just eelkõige välitöö suunal, kuivõrd patrulltegevuses, sh liiklusjärelvalves on PPA ressursipuudus kõige tajutavam ja üldteada.

Teadagi ei anna abipolitseinikule mõõtmispädevust lihtsalt LS-i või viidatud määruse sätteid, vaid selleks tuleb tal läbida ka asjakohane koolitus. Ehkki PPA-l on vastav 2-päevane koolitusprogramm PPA ametnikele olemas sisekoolitusena, kaasnevad sellega siiski kulud, mis võivad abipolitseinike koolitamisel, selle eripärasid arvestades (nt koolitajate ületunnitöö nädalavahetusel jm), olla senisest veidi suuremad. Arvestuslikult võib, sõltuvalt koolituse osalejate arvust, ühe abipolitseiniku koolitamise kuluks kujuneda 125 – 185 eurot.

Eeltoodut silmas pidades näeb PPA reaalse lahendusena koolitada ja anda seeläbi kiiruse mõõtmise pädevus valikuliselt ja piirkondlikku vajadust kaaludes ainult neile abipolitseinikele, kes on aktiivselt kaasujad just patrulltegevusse ja kellel on päriselt huvi panustada liiklusjärelvalves. Leiame, et esmalt oleks otstarbekas umbes 200 abipolitseiniku koolitamine kahe lähiaasta jooksul. Koolituste läbiviimise kiirus sõltub peamiselt eelarvevõimalustest ja nii koolitajate kui abipolitseinike osalemise võimalusest.

Uue PPA vabatahtlikke puudutava seaduse väljatöötamiskavatsus ja eelnõu väljatöötamine seab selgelt suuna vabatahtliku, sh abipolitseiniku spetsialiseerumisele. Ka käesolev ettepanek peab silmas sama tulevikuvaadet ja lähtub eesmärgist anda vastav õigus rangelt välitöö suunal spetsialiseeruvale abipolitseinikule ning parandada PPA võimekust neid reaalselt olulistesse ülesannetesse kaasata.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristi Hallas
peadirektori asetäitja arenduse alal

Tina Vellet, 6123208, tina.vellet@politsei.ee